

Гостре на сьогодні запитання – співпраця з російськими вченими. Чи можлива вона зараз та чи взагалі доречна?

Б. Патон, президент Національної академії наук України, академік НАН України:

«...Дуже складне запитання. Це питання не тільки патріотизму, а й етики і моралі. Але наука – особлива галузь людської діяльності. Співпраця наших учених із російськими колегами завжди була дуже ефективною та взаємовигідною. Це, зокрема, переконливо засвідчили результати конкурсів на виконання спільних наукових проектів, які у 2006 р. були започатковані Національною академією наук України та Російським фондом фундаментальних досліджень. Усього таких конкурсів було проведено чотири, і кожного разу вони викликали величезний інтерес серед науковців України та Росії. І головне – результатами виконання проектів стали справді вагомими наукові дослідження, понад 1000 наукових праць у високорейтингових вітчизняних і зарубіжних наукових виданнях, близько 30 патентів на винаходи.

Безумовно, події у Криму та на сході нашої країни поставили всіх українських учених перед питанням щодо можливості їх участі у спільних українсько-російських програмах і проектах. Ці події вже призвели до суттєвого зменшення інтенсивності обміну науковою інформацією, участі у спільних з російськими колегами конференціях і семінарах тощо, і, в цілому, до певного призупинення співробітництва. Зокрема, наша Академія не оголошувала минулого року нові чергові конкурси спільно з Російським гуманітарним науковим фондом, а також з Сибірським відділенням РАН. Ми також не відкривали у поточному році фінансування спільних проектів, відібраних раніше за конкурсом із вже згаданим Російським фондом фундаментальних досліджень. Таких проектів близько 60, і зараз опрацьовується питання щодо можливості фінансування української частини робіт для завершення відкритих нашими установами тем НДР без залучення російських партнерів.

Слід також підкреслити, що Академія не брала і не бере участі у військово-технічному співробітництві з російськими організаціями.

Водночас хотів би зазначити і таке. Значна частина російських науковців, з якими ми співпрацюємо, – цілком адекватні люди. У приватних розмовах вони, як свідчить чимало українських виконавців спільних проектів, висловлюють і розуміння ситуації, що склалася, і співчуття Україні. На нашу думку, професійні та ділові контакти науковців України та Росії треба розглядати як один з дієвих механізмів формування довіри між науковими спільнотами країн, неформальний засіб незалежної комунікації з російським громадянським суспільством в умовах інформаційної війни» *(Інтерв'ю президента Національної академії наук України академіка НАН України Бориса Євгеновича Патона // Національна академія наук України (<http://www.nas.gov.ua>). – 2015. – 10.04).*